

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
імені професора І. М. Брюховецького

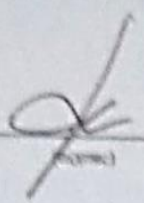
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Стратегія підприємницької діяльності
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Економіка»

за спеціальністю **051 «Економіка»**

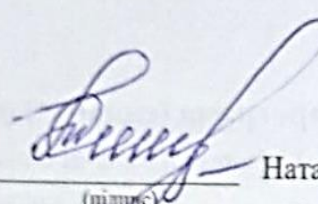
на **I (бакалаврському)** рівні вищої освіти

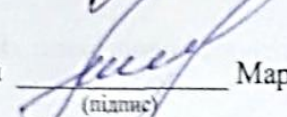
Суми – 2024

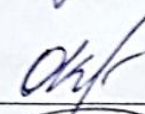
Розробник: Сергій БАШЛАЙ, к.е.н., доцент, доцент кафедри

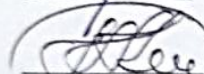
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва ім. професора І. М. Брюховецького	протокол від « <u>05</u> » <u>06</u> 2024 р. № <u>15</u>
	Завідувачка кафедри <u></u> Світлана ТЕРЕЩЕНКО (підпис)

Погоджено:

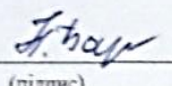
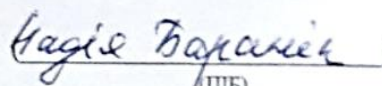
Гарант освітньої програми Наталія СТРОЧЕНКО
(підпис)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму надана: Ольга КОВАЛЬОВА

 Олександр КОВБАСА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: «19» 06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І. М. Брюховецького	Зав. кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І. М. Брюховецького	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Стратегія підприємницької діяльності			
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / Економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма / спеціальність	Економіка / 051 «Економіка»			
5.	Рівень НРК	6-й			
6.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр / 4 курс			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) – денна/заочна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	74/126
		46/14	30/10	-	
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Башлай Сергій Вікторович			
11.1	Контактна інформація	serhii.bashlai@snau.edu.ua; ауд. 403а-е.			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент, зміст якого формується із теоретичних та методичних питань стратегії виробничо-комерційної діяльності, вивчення економічних та організаційних особливостей суб'єктів підприємництва на основі узагальнення існуючого досвіду, розробки конкретних практичних рекомендацій щодо стратегічного планування.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення є набуття здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань з питань: стратегічного управління, методик та інструментарію розроблення стратегій розвитку підприємницької діяльності та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління діяльністю суб'єктів підприємництва.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні економіки підприємства та менеджменту. 2. Освітній компонент є основою для обґрунтування управлінських рішень та оцінка ризиків			
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання засад політики академічної доброчесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4355			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання (ПРН), на досягнення яких спрямований ОК (номер згідно з нумерацією, наведеною в ОПП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	
ДРН 1. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	+	+	+	+	Тести множинного вибору, ситуаційні та розрахункові завдання
ДРН 2. Приймати обґрунтовані рішення.		+	+	+	Тести множинного вибору, ситуаційні завдання
ДРН3. Обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	+		+		Тести множинного вибору, ситуаційні завдання
ДРН 4. Виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	+		+	+	Тести множинного вибору, розрахункові завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
Тема 1. <i>Базові засади концепції стратегічного управління суб'єктом підприємницької діяльності</i> 1. Концепція стратегічного управління бізнесом. 2. Передумови формування системи стратегічного управління компанією. 3. Основні складові системи стратегічного управління.	4	2	2	-	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4, 5, 6
Тема 2. <i>Моделі стратегічного управління бізнесом</i> 1. Суб'єкт підприємницької діяльності, як об'єкт стратегічного управління в бізнесі. 2. Стратегічне управління в умовах мінливого середовища.	4	2	2	-	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4-11
Тема 3. <i>Стратегічний аналіз діяльності та вибір стратегічних позицій підприємця</i> 1. Моделі та методи аналізу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища 2. Стратегічний аналіз як основа визначення ринкової позиції компанії. 3. Стратегічні зони підприємництва: привабливість та оцінка привабливості.	6	2	2	-	8	12	Основна: 1-3 Додаткова: 4, 6-15
Тема 4. <i>Інструменти та методи стратегічного планування підприємницької діяльності</i> 1. Значення, принципи та специфіка процесу стратегічного планування підприємницької діяльності. 2. Місія компанії.	4	2	2	-	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 5, 6-15

<p>Тема 5. <i>Корпоративні і ділові стратегії підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Сутність корпоративних стратегій підприємницької діяльності</p> <p>2. Принципи формування корпоративних стратегій</p> <p>3. Базові корпоративні стратегії підприємницької діяльності</p> <p>4. Ділові стратегії (стратегії конкуренції) підприємницької діяльності</p>	6	2	2	-	8	14	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 6. <i>Аналіз портфеля бізнесів</i></p> <p>1. Призначення й етапи портфельного аналізу</p> <p>2. Матриця «темпи зростання ринку-частка на ринку».</p> <p>3. Матриця «привабливість ринку (галузі) - конкурентоспроможність компанії» (модель GE / McKinsey)</p> <p>4. Модель SHeII/DPM</p> <p>5. Модель Хофера-Шендела</p> <p>6. Модель ADL/LC</p> <p>7. Матриця «товар - ринок»</p> <p>8. Аналіз на базі даних PIMS</p>	6	2	4	2	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 7. <i>Стратегія диверсифікації підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства, способи її розробки</p> <p>2. Класифікація стратегій диверсифікації</p>	4	2	4	2	6	12	<p>Основна: 1,2,3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>

<p>Тема 8. <i>Декомпонування корпоративної стратегії підприємницької діяльності</i></p> <p>1. Сутність декомпонування стратегії підприємства</p> <p>2. Підходи до декомпонування стратегії підприємства</p> <p>3. Місце функціональних стратегій в системі «стратегічного набору».</p> <p>4. Види та зміст функціональних стратегій</p> <p>5. Зміст операційної стратегії підприємства, її класифікація та проблематика</p> <p>6. Загальна характеристика операційних стратегій</p>	4	-	4	2	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 9. <i>Економічні механізми формування та оцінки ефективності стратегії</i></p> <p>1. Стратегічний план розвитку компанії: структура, характеристика розділів, процедура затвердження.</p> <p>2. Оцінка ефективності діючих стратегій.</p> <p>3. Критерії та показники ефективності.</p>	4	2	4	2	6	14	<p>Основна: 1-3</p> <p>Додаткова: 5, 6, 8, 15</p>
<p>Тема 10. <i>Організація стратегічного управління суб'єктом підприємництва</i></p> <p>1. Управління стратегічним потенціалом бізнес-структури.</p> <p>2. Оцінювання стратегічного потенціалу компанії.</p> <p>3. Конкурентоздатність та конкурентоспроможність стратегічним потенціалу підприємця.</p>	4	-	4	2	6	14	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 4-11</p>
Всього	46	14	30	10	74	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Методи навчання
ДРН 1. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	Лекція, практичні заняття, тематичні лекції-дискусії	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 2. Приймати обґрунтовані рішення.	Лекція, практичні заняття, презентації рішень	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій
ДРН3. Обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	Лекція, практичні заняття,	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій
ДРН 4. Виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	Лекція, практичні заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	РЗ 1 (розрахункові завдання)	20 балів / 20 %	До 7 тижня
2.	РЗ 2 (розрахункові завдання)	20 балів / 20 %	До 14 тижня
3.	Тестування (мінімум 2 блоки)	30 балів / 30 %	Протягом семестру
4.	Екзамен	30 балів / 30 %	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
РЗ	<10 балів	10-13 балів	14-17 балів	18-20 балів
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Тестування	<8 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	Правильних відповідей на тестові завдання менше половини	Правильних відповідей на тестові завдання 50-70 відсотків	Правильних відповідей на тестові завдання 71-90 відсотків	Правильних відповідей на тестові завдання більше 90 %
Екзамен	<15 балів	15-20 балів	21-26 балів	27-30 балів

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в Google Forms	На кожному практичному занятті (вступний контроль)
2	Самооцінка знань в програмі Mentimeter	По закінченню кожної теми
3	Виконання завдань за допомогою додатку Microsoft Excel	Під час виконання практичних завдань
4	Письмовий зворотний зв'язок на розв'язки завдань	Протягом 1 тижня після виконання
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо результатів виконання індивідуальної роботи	При виконанні індивідуального завдання (есе, презентації-виступу)

5.3. Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для Університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
82-89	добре
75-81	
69-74	задовільно
60-68	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навчальний посібник / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.

2. Основи підприємництва : підручник / під заг. ред. Н. В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.

3. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

4. Стратегія підприємницької діяльності : конспект лекцій для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання ОС «Бакалавр» / укл.: Т. І. Пізняк, С. В. Башлай. Суми : СНАУ, 2022. 114 с.

5. Пізняк Т. І., Башлай С. В. Стратегія підприємницької діяльності : методичні вказівки для самостійної роботи для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Суми : СНАУ, 2022. 51 с.

6.1.3 Інші джерела:

6. Башлай С. В., Братушка С. М., Кулагін Д. В. Цифрові інструменти стратегічного менеджменту в аграрному бізнесі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 8. С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.8.10>.

7. Башлай С. В., Кривохижа Є. М., Курило Ю. А. Стратегія забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-59>.

8. Бізнес-план у підприємницькій діяльності : навчальний посібник / МОН України; НУ «Львівська політехніка». Львів : «Новий Світ -2000», 2023. 280 с.

9. Гуторова О. О. Менеджмент організації : навч. посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 267 с.

10. Попова В. Д., Маценко Л.Ф. Стратегічний аналіз : навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018. 157 с.

11. Sustainable Development Goals in agriculture and responsible investment: A comparative study of the Czech Republic and Ukraine / Alex Plastun, Inna Makarenko, Tetiana Grabovska, Ricardo Situmeang, Serhii Bashlai. *Problems and Perspectives in Management*. 2021. Vol. 19(2). P. 65-76. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19\(2\).2021.06](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.06).

12. Bashlai S., Kulagin D. Development of strategical management of agricultural business in the conditions of digitalization of the economy. *International scientific conference "Future in the results of modern scientific research '2023" (August, 2023)*. Karlsruhe, Germany. 2023. P. 27-31. URL: DOI: 10.30890/2709-1783.2023-28-01-001.

6.2 Додаткові джерела:

13. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>

14. Бізнес-кейси. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang>.

15. Сутність бізнес-стратегії та основні її компоненти. URL: <https://buklib.net/books/36603>.

16. Ільченко І. Ю. Основи розробки та впровадження бізнес-стратегії підприємства. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/20315/1/60-300-303.pdf>.

6.3. Програмне забезпечення:

17. Стандартні пакети прикладних програм MS Office (MS Excel, MS Word).

6.4. Додаткові джерела:

18. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: <https://rada.gov.ua>.

19. Урядовий портал. Єдиний портал веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.